EIROPAS KOPIENU KOMISIJA

Briselē, 18.11.2008
COM(2008) 777 galīgā redakcija

KOMISIJAS GADA PĀRSKATS

PAR KOPIENAS TIESĪBU PIEMĒROŠANAS PĀRRAUDZĪBU (2007. gads)

{SEC(2008) 2854}
{SEC(2008) 2855}

KOMISIJAS GADA PĀRSKATS

PAR KOPIENAS TIESĪBU PIEMĒROŠANAS PĀRRAUDZĪBU (2007. gads)

1. IEVADS

Komisija 2007. gada septembrī pieņēma paziņojumu "Rezultātu Eiropa – kopienas tiesību aktu piemērošana"[1], deklarējot, ka tā savā gada pārskatā "vairāk uzmanības pievērsīs stratēģiskiem jautājumiem, pašreizējā stāvokļa novērtējumam saistībā ar tiesību aktu piemērošanu dažādās jomās, prioritātēm un turpmāko uzdevumu plānošanai", lai papildinātu "stratēģisko starpiestāžu dialogu par to, cik lielā mērā Kopienas tiesību akti sasniedz savus mērķus, ar kādām problēmām nākas saskarties un kādi ir iespējamie risinājumi".

Pārskatā uzsvērtas problēmas tiesību aktu piemērošanā, norādot uz trim galvenajām prioritārajām darbības jomām: 1) novēršana, 2) iedzīvotāju informēšana un problēmu risināšana, un 3) prioritizācija, izskatot sūdzības un pārkāpumus. Pārskatā īpaši uzsvērta Komisijas un dalībvalstu savstarpējas spēcīgas partnerības nozīme, darbojoties ekspertu grupās, lai pārvaldītu juridisko dokumentu piemērošanu un aktīvi sadarbotos problēmu risināšanā.

Sīkāka informācija par stāvokli dažādās Kopienas tiesību nozarēs, kā arī uzskaite un statistika par visiem pārkāpumu gadījumiem ir iekļauta šim pārskatam pievienotajos Komisijas dienestu darba dokumentos[2].

2. PAŠREIZĒJĀ SITUĀCIJA – PROBLĒMAS UN UZDEVUMI

Komisijai kā Līguma uzraudzītājai, ir pilnvaras un atbildība nodrošināt Kopienas tiesību aktu ievērošanu; tā pārbauda, kā dalībvalstis ievēro Līguma noteikumus un Kopienas tiesību aktus. EK līguma, 10000 regulu un vairāk nekā 1700 direktīvu noteikumi, kas ir spēkā 27 dalībvalstīs, veido vērā ņemamu tiesību aktu kopumu. Kopienas tiesību piemērošanā nenovēršami pastāv daudzas un dažādas problēmas un uzdevumi. Dažās jomās ir īpašas īstenošanas problēmas, kas tiks aplūkotas turpmākajās sadaļās.

2.1. Sūdzības un pārkāpumi

Pārkāpumu izskatīšanas procesam ir būtiska loma Kopienas tiesību aktu pareizā piemērošanā. Aptuveni 70 % sūdzību var izbeigt pirms tiek nosūtīta oficiāla paziņojuma vēstule; aptuveni 85 % – pirms argumentēta atzinuma; un līdz pat 93 % – pirms Tiesas sprieduma.

Salīdzinot 1999.–2002. gadu ar 1999.–2006. gadu, vidējais pārkāpumu apstrādes laiks, kas atbilst periodam no lietas reģistrēšanas datuma līdz dienai, kad lietu nosūta Eiropas Kopienu Tiesai saskaņā ar EK līguma 226. pantu, samazinājās no aptuveni 28 mēnešiem līdz 23 mēnešiem. Vidējais laiks, kas bija vajadzīgs tiesvedībai par valstu pasākumu nepaziņošanu attiecībā uz direktīvu transponēšanu, joprojām ir aptuveni 15 mēneši. Vidējais laiks, kas

---

1 COM(2007) 502, 5.9.2007.

2 SEC(2008)2854 un SEC(2008)2855.

vajadzīgs lietu izskatīšanai pēc sūdzības saņemšanas vai pēc savas iniciatīvas darbībām, samazinājās no aptuveni 39 mēnešiem līdz 35 mēnešiem. 2007. gadā Tiesai saskaņā ar Līguma 228. pantu otrreiz tika nosūtītas septiņas lietas, salīdzinot ar desmit lietām 2006. gadā.

Komisija 2007. gada beigās izskatīja vairāk kā 3400 sūdzības un pārkāpumu lietas. Kopējais lietu skaits kopš 2006. gada palielinājās par 5,9 %, tiesvedībai par transponēšanas pasākumu nepaziņošanu pieaugot par 32,3 %. Sūdzības veidoja 35,9 % no kopskaita jeb divas trešdaļas no visām lietām par jautājumiem, kas nav saistīti ar kavētu transponēšanu, kas ir par 8,7 % mazāk nekā 2006. gadā. Jaunu pēc savas iniciatīvas uzsāktu lietu skaits samazinājās par 9,4 %. 2007. gada janvārī bija saņemti vidēji 99,07 % obligāto paziņojumu par pasākumiem visu pieņemto direktīvu transponēšanai, līdz gada beigām pieaugot līdz 99,46 %. Tas, salīdzinot ar 98,93 %, 2006. gadā pieauga līdz 99,06 %. Tomēr attiecībā uz direktīvām, kuru transponēšanas termiņš bija 2007. gads, 64,55 % paziņojumu bija novēloti.

2.2. Lūgumraksti

Lūgumrakstu skaits Parlamentam, kuros no Komisijas pieprasīta informācija, ir daļēji atkarīgs no iedzīvotāju interesēm. Pat ja vairums lūgumrakstu nav saistīti ar pārkāpumu procedūru vai nenoved pie tās uzsākšanas, tie sniedz Parlamentam un Komisijai noderīgu informāciju par iedzīvotāju bažām.

Vislielākais skaits lūgumrakstu joprojām ir saistīti ar vides jautājumiem (146 lūgumraksti no aptuveni 420 – it īpaši par gaisa, ūdens piesārņojumu un trokšņiem), tiem seko 89 lūgumraksti par nodarbinātību, sociālām lietām un vienlīdzīgām iespējām (darba tiesības (30), dzimumu līdztiesība (28), strādnieku brīva pārvietošanās un sociālā nodrošinātība (25)).

Vairāk kā 20 lūgumrakstu bija par publisko iepirkumu (īpaši pilsētu attīstības projekti Spānijā), bet aptuveni 20 lūgumraksti bija par diplomu atzīšanu (īpaši tūristu gidiem un slēpošanas instruktoriem), 15 lūgumraksti – par pakalpojumiem un par finanšu institūcijām (Kopienas iekšējie maksājumi). Lūgumrakstu rezultātā Eiropas Parlaments izstrādāja ziņojumu par *Equitable Life*. Tiesiskuma, brīvības un drošības jomā bija vairāk nekā 30 lūgumrakstu. 21 lūgumraksts bija par transportu, 16 lūgumraksti – par nodokļiem un muitas savienību (vairums par automobiļu netiešo aplikšanu ar nodokļiem un tiešo dubulto aplikšanu ar nodokļiem) un 11 lūgumraksti par lauksaimniecību.

2.3. Nozaru analīze

Vides, iekšējā tirgus, nodokļu un muitas savienības, enerģētikas, transporta un nodarbinātības, sociālo lietu un vienlīdzīgu iespēju jomā, kā arī veselības un patērētāju lietu, tiesiskuma, brīvības un drošības jomā joprojām ir vērā ņemams sūdzību un pārkāpumu lietu skaits, kā arī strauji palielinās to tiesību aktu kopums, kas ir ļoti svarīgs iedzīvotājiem.

Turpmāk seko kopsavilkuma analīze par galvenajām problēmām atsevišķās nozīmīgās nozarēs, aptverot plašu problēmu klāstu. Sīkāka informācija ir sniegta Komisijas dienestu darba dokumentā par "Stāvokli dažādās nozarēs"[3].

Lauksaimniecības jomā ir vairāk kā 2400 tiesību aktu – galvenokārt regulas. Šis tiesību aktu kopums ir bijis mēreni stabils un tiek bieži tehniski atjaunināts un regulāri politiski pārskatīts. Lielākā daļa tiesību aktu ir piemērojami tieši attiecībā uz tirgus finansiālu atbalstu, ko

[3] SEC(2008) 2854.

pārvalda ar atbilstības pārbaudes mehānismu, lai nepieļautu nepareizus maksājumus no Kopienas budžeta. Tā rezultātā dalībvalstis ir tās, kas uzsāk tiesvedību pret Komisiju, nevis otrādi. Pārvaldību nodrošina, izmantojot vairāk kā 140 komitejas un ekspertu grupas. Vienkāršošana tika ieviesta, izmantojot vienotās tirgu kopīgas organizācijas regulu un reformas vīna, augļu un dārzeņu nozarē. Tika risinātas grūtības ar savstarpējās atbilstības sistēmas piemērošanu tiešā atbalsta shēmām. Uzmanība tagad ir pievērsta efektīvāka un vienkāršāka tiešā atbalsta "veselības pārbaudes" mērķiem, tirgus atbalsta modernizācijai un klimata pārmaiņu vajadzībām, bioenerģijas ražošanai, ūdenssaimniecībai un bioloģiskajai daudzveidībai.

Iekšējā tirgus un pakalpojumu joma joprojām rada plašu problēmu spektru un pārkāpumu procedūras, piemēram, par pārrobežu ieguldījumiem un veselības pakalpojumu nodrošināšanu. Joprojām problēmu rada lēna direktīvu transponēšana, kā rezultātā ir sākts izskatīt 206 pārkāpumu prasības[4], bieži kavēšanās notika attiecībā uz finanšu instrumentu tirgiem, uzņēmējdarbības tiesībām un nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas apkarošanu, profesionālo kvalifikāciju un publisko iepirkumu. Nesenie dati norāda uz vērā ņemamu uzlabojumu, kas gan vēl ir jāapstiprina kā ticama tendence. Jāturpina ieguldīt lielas pūles instrumentu pārvaldībā, piemēram, veiksmīgi izmantojot komiteju trīs līmeņu tīklu finanšu pakalpojumu jomā un ekspertu grupas uzņēmējdarbības tiesību un nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas apkarošanas jomā.

Brīva preču aprite, uz kuru neattiecas saskaņošana, nozīmē lielu detalizētu profilaktiskā darba apjomu un dialogu starp dalībvalstīm un Komisiju attiecībā uz jauno tehnisko noteikumu projekta paziņošanu un pārskatīšanu, pamatojoties uz Direktīvu 98/34. Tā novērš problēmas ar valstu noteikumu atbilstību Kopienas tiesībām un veicina skaidrību, efektivitāti un virzību uz labāku regulējumu. Vairums problēmu tiek atrisinātas dažu mēnešu laikā. Šī direktīva attiecas arī uz valstu noteikumiem par informācijas sabiedrības pakalpojumiem.

Tiesību aktu acquis par preču brīvu apriti ir samērā stabils, ja neņem vērā novēlotas transponēšanas problēmu, kuras dēļ 2007. gadā bija vajadzīgas 227 jaunas pārkāpumu prasības. Galvenā problēma joprojām ir vajadzība pēc regulāras tehniskas atjaunināšanas. *REACH* regulas par ķīmiskajām vielām īstenošanai nepieciešams vairākus gadus ilgs prioritārs darbs aģentūras un kontaktpunktu tīkla izveidē.

Veselības un patērētāju aizsardzības jomā direktīvu novēlotas transponēšanas dēļ bija jāuzsāk vairāk kā 330 pārkāpumu prasības. Pārbaudēm, kā arī citiem īpašiem pasākumiem, joprojām ir galvenā nozīme nekaitīgas pārtikas un barības nodrošināšanā. Prioritāra uzmanība tiek pievērsta patērētāju aizsardzības sadarbības tīkla stiprināšanai, lai nodrošinātu efektīvu atbalstu iedzīvotāju interesēm.

Transporta jomā strauji turpinās *acquis* izstrāde. Problēma joprojām ir novēlota transponēšana. Informācijas apmaiņas un problēmu risināšanas ar dalībvalstīm pastāvīga uzlabošana joprojām ir prioritāte. Pienācīgi panākumi tiek gūti pārejā uz Kopienas režīmu attiecībā uz *Open Skies* ar Amerikas Savienotajām Valstīm. Aviopasažieru tiesību īstenošanai, tostarp to pasažieru tiesību, kuriem ir ierobežotas pārvietošanās spējas, visticamāk būs vajadzīga cieša uzraudzība. Pārbaudes joprojām ir gaisa un jūras drošuma un drošības galvenā garantija.

---

[4] Visi skaitļi attiecas uz 2007. gadu, ja vien nav norādīts citādi.

Arī *enerģētikas* nozarē tiek strauji izstrādāti ES tiesību akti. Gāzes piegāžu saskaņota nodrošināšana, kā arī elektrības un gāzes iekšējā tirgus direktīvu trešās paketes savlaicīga un pareiza piemērošana ir galvenā problēma, kamēr verifikācijas un inspekcijas jāturpina, lai uzraudzītu noteikumu ievērošanu attiecībā uz radiāciju un kodolmateriālu kontroles drošību.

Muitas, tiešo un netiešo nodokļu jomā acquis plašā darbības joma un saskaņošanas ierobežojumi rada lielu skaitu pārkāpumu procedūru un Eiropas Kopienu Tiesas prejudiciālu nolēmumu pieprasījumu par nodokļiem kopumā un jo īpaši PVN. Procedūru skaits par nediskriminēšanu, apliekot ar tiešajiem nodokļiem, ir būtiski pieaudzis. Muitas jomā problēma ir tiesību aktu vienkāršošana un procedūru racionalizēšana. .

Nodarbinātības, sociālo lietu un vienlīdzīgu iespēju jomā vērā ņemamais pārkāpumu procedūru apjoms par novēlotu transponēšanu ir samazinājies. Tomēr darba slodze joprojām bija ļoti liela attiecībā uz sociālo nodrošināšanu, brīvu pārvietošanos, darba tiesībām un vienlīdzību / nediskrimināciju. Arodslimību un nelaimes gadījumu riska cilvēku veselībai dēļ liela uzmanība jāpievērš direktīvām par veselību un darba drošību, tostarp direktīvām par celtniecības, jūrniecības un kalnrūpniecības nozari.

Informācijas sabiedrības jomā 2002. gada normatīvais regulējums elektroniskajiem sakariem joprojām bija saistīts ar lielu skaitu nepareizas īstenošanas un piemērošanas problēmu, un Komisija ierosināja tiesību aktu paketi, lai grozītu un papildinātu spēkā esošo regulējumu. Nesen grozītās Audiovizuālo informācijas nesēju pakalpojumu direktīvas īstenošana var radīt sūdzību skaita pieaugumu. Direktīvas par valsts sektora informāciju novēlota transponēšana izraisīja gandrīz divu gadu ilgu kavēšanos ar atbilstības novērtējumu.

Acquis par *vides tiesībām* ir plašs un vērienīgs, tas ir attiecināms uz ārkārtīgi dažādām situācijām dalībvalstīs, to īsteno daudzas un dažādas valdības aģentūras, kas darbojas dažādos līmeņos, un tas rada lielu sabiedrības interesi. Daudzas problēmas rodas direktīvu novēlotas un nepareizas transponēšanas dēļ; ar novēlotu transponēšanu 2007. gadā bija saistītas 125 jaunas pārkāpumu prasības. Šīs problēmas papildina nozaru problēmas, kas sīkāk aprakstītas paziņojumā par "Eiropas Kopienas vides tiesību aktu īstenošanu"[5].

Ir ieguldītas pūles ilgi pastāvējušu tiesību aktu par atkritumiem, ūdeni, gaisu un rūpnieciskajām emisijām vienkāršošanā un modernizēšanā, lai palīdzētu dalībvalstīm risināt piemērošanas problēmas. Pamatdirektīva par atkritumiem tika pārstrādāta, lai precizētu definīcijas un konsolidētu un vienkāršotu to. Atkritumu apsaimniekošanas jomā joprojām ir būtiski kavējumi, galvenokārt nepietiekamu ieguldījumu dēļ. Līdzīgi, tūkstošiem lielākos apdzīvotības centros ir vajadzīga turpmāka infrastruktūras attīstība, lai nodrošinātu atbilstību Direktīvai par komunālajiem notekūdeņiem. Ūdens pamatdirektīva atspoguļo agrākos centienus vienkāršot un konsolidēt dažādus tiesību aktus. Līdz ar dažādu noteikumu piemērošanas termiņu beigām paredzams, ka lietu skaits pieaugs.

Nopietnas problēmas ir acīmredzamas saistībā ar gaisa kvalitātes robežvērtību, tostarp sēra dioksīda un cieto daļiņu robežvērtību, plaši izplatītu neievērošanu daudzās pilsētās. Ir ieguldītas lielas pūles, lai vienkāršotu un racionalizētu noteikumus par rūpnieciskajām emisijām. Tomēr ir bijusi ilga kavēšanās ar atļauju izsniegšanu tūkstošiem rūpniecisku iekārtu, un "labāko pieejamo metožu" un saistīto atsauces dokumentu atjaunināšana joprojām ir problemātiska. Kaut gan Ietekmes uz vidi novērtējuma direktīvas pārkāpumu apjoms

[5] COM(2008) 773.

joprojām ir augsts (bet stabils), pieaug ar Stratēģiskā vides novērtējuma direktīvu saistīto lietu skaits. Klimata pārmaiņu jomā emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas pilnīga īstenošana, tostarp pienākums ziņot ik pēc diviem gadiem, sagādā būtiskas problēmas. Panākumi tiek gūti aizsargājamo teritoriju atzīšanas jomā saskaņā ar Putnu un Biotopu direktīvām, bet lielāki centieni ir vajadzīgi, lai uzlabotu dažu biotopu un sugu veselību.

Tiesiskuma, brīvības un drošības jomā *acquis* būtiski pieaug. Galvenās problēmas ir saistītas ar lielas daļas nesen pieņemtu tiesību aktu savlaicīgu un pareizu īstenošanu, apvienojumā ar liela apjoma korespondences, sūdzību pārvaldīšanu un pārkāpumu lietu pieaugošo skaitu. Pētījuma pabeigšana 2008. gadā par desmit imigrācijas un patvēruma direktīvu transponēšanu, kā arī trešo valstu valstspiederīgo tiesību izstrāde var būt cēlonis pārkāpuma procedūrām. Izmeklēšanu un sūdzību par pamattiesībām, pilsonību un personu brīvu pārvietošanos lielais apjoms, visticamāk, saglabāsies.

3. SVARĪGĀKIE PASĀKUMI

3.1. 1. pasākums: stiprināt aizsargpasākumus

Lai nodrošinātu Kopienas tiesību efektīvu piemērošanu 27 ES dalībvalstīs, ir būtiski pastiprināt centienus, lai nepieļautu pārkāpumu rašanos. Koriģējošus pasākumus saistībā ar konstatētiem pārkāpumiem parasti sāk tad, kad iedzīvotāji un uzņēmumi nevar pilnā mērā izmantot tiesību aktos paredzēto aizsardzību. Ir vajadzīga ilgstoša piepūle no Komisijas un dalībvalstu puses, lai novērstu šo situāciju.

a) uzlaboti juridiskie instrumenti

Ir darīts viss iespējamais, lai nodrošinātu to, ka tiesību akti ir nepārprotami, vienkārši, pielietojami un ieviešami. Izstrādājot priekšlikumus, pastiprināta uzmanība tiek pievērsta tādiem aspektiem kā īstenošana, pārvalde un ieviešana ietekmes novērtēšanas posmā, kā arī visā politikas ciklā. Ietekmes novērtēšanas pamatnostādnes tiek modificētas, lai nodrošinātu, ka īstenošanas un ieviešanas iespējas, kā arī juridiskā instrumenta izvēle tiek rūpīgi izpētīta.

Attiecīgos gadījumos tehniskiem īstenošanas pasākumiem tiks ierosinātas regulas. Piemēram, ir pieņemtas regulas attiecībā uz viesabonēšanas tarifiem, ierosinātas regulas attiecībā uz kosmētiku un būvniecības izstrādājumiem, un tiek apsvērtas regulas attiecībā uz dzīvnieku veselību, biocīdiem un tekstilizstrādājumiem. Automobiļu nozarē ar Komisijas regulām tagad tiek īstenoti pamatnoteikumi. Regulas tiek izmantotas, lai īstenotu direktīvas attiecībā uz regulētajām profesijām un lai īstenotu tehniskos standartus enerģiju patērējošu izstrādājumu ekodizainam. Ir pieņemtas regulas par ķīmisko vielu saskaņošanu, izmantojot *REACH*, un ierosinātas regulas, lai stiprinātu savstarpējo atzīšanu preču brīvas aprites jomā.

Parlamentam un Padomei, strādājot ar Komisijas priekšlikumiem koplēmuma procedūras ietvaros, būtu jāveicina tiesību aktu nepārprotamība un vienkāršība.

b) Kopienas tiesību pareizas īstenošanas sagatavošana

Komisija un dalībvalstis strādā, lai uzlabotu direktīvu transponēšanu. Komisijas mērķis ir nodrošināt, ka likumdošanas ciklā jaunu direktīvu priekšlikumiem ir pievienoti uz risku balstīti transponēšanas plāni, kuros norādīti saturam atbilstīgi vajadzīgie pasākumi un īstenošanas iespējamās grūtības. Komisija dalībvalstīs izveidos atbildīgo amatpersonu tīklus visu jauno direktīvu transponēšanai un apmaiņai ar jautājumiem un atbildēm tiešsaistē.

Saistībā ar daudzām jaunām direktīvām, tostarp par regulētajām profesijām, apdrošināšanu, banku pakalpojumiem, vērtspapīriem, uzņēmējdarbības tiesībām, grāmatvedību un revīzijām iekšējā tirgū, tiek organizēti transponēšanas darbsemināri. Dažādās jomās joprojām notiek sanāksmes par transponēšanas pasākumiem. Regulatoru grupas un konktaktkomitejas biežās sanāksmes par Audiovizuālo informācijas nesēju pakalpojumu direktīvu palīdz risināt transponēšanas jautājumus. Rūpnieciskā piesārņojuma novēršanas un kontroles (*IPPC*) ekspertu grupa tiek pārveidota par Rūpniecisko emisiju ekspertu grupu (*EIG*) ar plašākām pilnvarām transponēšanas jomā. 2007. gadā notika sešas ekspertu grupas sanāksmes un 2008. gadā ir paredzētas vēl sešas sanāksmes par Pakalpojumu direktīvas īstenošanu.

Sarežģītākiem dokumentiem var būt nepieciešami ilgāki transponēšanas periodi, piemēram, trīs gadu periods, kas ir ierosināts attiecībā uz Maksātspējas II direktīvu par apdrošināšanu. Īpašos apstākļos dažādus transponēšanas elementus var pakāpeniski ieviest dažādos termiņos, kas ļautu labāk sekot līdzi, konstatēt kavējumus un veikt savlaicīgus aizsargpasākumus.

Komisija arī sadarbojas ar dalībvalstu pārvaldes iestādēm un ieinteresētajām personām attiecībā uz regulu savlaicīgu īstenošanu un pareizu ieviešanu, piemēram, uzlabojot dalībvalstu procedūras, izstrādājot standarta sūdzību veidlapu un norāžu dokumentu par aviopasažieru tiesību regulu.

c) transponēšanas pasākumu atbilstības novērtējums un sliktas piemērošanas novēršana

Cenšoties novērst dalībvalstu tiesību aktu neatbilstību Kopienas tiesībām un dalībvalstu pārvaldes iestāžu veiktu Kopienas tiesību sliktu piemērošanu, tiek ieviesti vairāki instrumenti. Tie ietver transponēto tekstu atbilstības novērtējumu, komiteju un ekspertu grupu tikšanās, pārbaudes, anketas, īstenošanas ziņojumus, faktu noskaidrošanas apmeklējumus, iepriekšēju paziņošanu par jaunu tehnisko regulu projektiem un pētījumus vai analīzi.

Atbilstības novērtējums ir balstīts uz riskiem, ņemot vērā pieredzi par transponēšanas ticamību, pasākuma saturu, padarīto darbu transponēšanas sagatavošanā un ieinteresēto personu ziņojumus.

Kaut gan atbilstības novērtējumam daudzās jomās, tostarp vides tiesībās, ir būtiska nozīme, citās jomās, piemēram, dzīvnieku barības un cilvēku pārtikas jomā ir vajadzīgas dalībvalstu kontroles sistēmu pārbaudes, izmantojot Pārtikas un veterinārijas biroja inspekcijas. Tādās jomās kā jūras un aviācijas drošums un drošība un kodolmateriālu kontroles drošība tiek organizētas arī citu veidu inspekcijas.

d) aktīva pārvaldība – komiteju un ekspertu grupu nozīme

Aptuveni 260 komitejas un 1200 ekspertu grupas pārvalda acquis, atjaunina tehniskās prasības un palīdz konstatēt vajadzību pēc juridiskiem grozījumiem. Tās izstrādā interpretācijas norādes, rīcības kodeksus, strādā ar konkrētām grūtībām un veidiem, kā uzlabot tiesību aktu piemērošanas efektivitāti. Arī nevalstiskās organizācijas, uzņēmumi un citas ieinteresētās personas dod būtisku ieguldījumu. Tikai lauksaimniecības jomā vien 2007. gadā 31 pārvaldības un regulatīvā komiteja tikās 256 sanāksmēs, bet padomdevēju un ekspertu grupas – 118 sanāksmēs. Attiecībā uz augu aizsardzības līdzekļiem tika pieņemtas 38 pamatnostādnes, un, pateicoties ekspertu sanāksmēm, norādēm un apmācībai, ir ieguldītas lielas pūles pārtikas nekaitīguma jomā. Finanšu pakalpojumu jomā trīs komiteju līmeņi atbalsta tiesību aktu vienotu interpretāciju un piemērošanu un uzlabo praktisko pārvaldību.

3.2. 2. pasākums: iedzīvotāju un uzņēmumu informēšana un problēmu risināšana

27 dalībvalstīs piemērojamo Kopienas tiesību vērā ņemamā darbības joma un apjoms neizbēgami rada daudzus jautājumus un sūdzības. Iedzīvotāju un uzņēmumu intereses tiek vislabāk apmierinātas, ja risinājumi tiek rasti ātri un neformāli. Daudzas problēmas visefektīvāk var risināt ar sākotnēju informācijas apmaiņu un sadarbību problēmu risināšanā. Komisija atbild iedzīvotājiem ar *Europe Direct*, *Citizens' Signpost Service*, *ECC-Net*, *Eurojus* starpniecību, kā arī Komisijas dienestiem veicot lielu darba apjomu.

Kopienas tiesības iedzīvotājiem paredz dažus tiesību aizsardzības mehānismus, lai pastāvētu uz savām tiesībām attiecībās ar tirgus dalībniekiem, piemēram, īpašās procedūras sūdzību izskatīšanai par aviopasažieru tiesībām, telekomunikāciju Universālā pakalpojuma direktīvas strīdu risināšanu un sadarbību patērētāju aizsardzības tiesību aktu ieviešanas jomā. Komisija koordinē *SOLVIT* tīklu, kurā dalībvalstis sadarbojas, lai bez tiesvedības izmantošanas risinātu pārrobežu problēmas, kuras rada iekšējā tirgus tiesību aktu iespējamā nepareizā piemērošana, ko veic valsts iestādes.

Turklāt Komisija uzsāka *EU PILOT*, lai sniegtu ātrākas un labākas atbildes uz jautājumiem un risinājumus problēmām, kas rodas, piemērojot ES tiesību aktus, kuros prasīts apstiprināt faktisko vai juridisko stāvokli dalībvalstī. Tajā piedalās piecpadsmit dalībvalstis. Projektu sāka 2008. gada 15. aprīlī. Līdz septembra vidum sistēmā bija iekļautas vairāk kā 130 lietas tādās jomās kā veselība un drošība darba vietā, darbinieku sociālais nodrošinājums un brīva pārvietošanās, vīzu jautājumi, personu brīva pārvietošanās, personas datu aizsardzība, publiskais iepirkums, vides tiesības, preču brīva aprite, netiešā un tiešā aplikšana ar nodokļiem. Projekta sākotnējais novērtējums tiks veikts pēc viena gada.

Šie instrumenti atspoguļo svarīgu Komisijas un dalībvalstu apņemšanos palīdzēt iedzīvotājiem un uzņēmumiem, ciešāk sadarbojoties, lai pilnībā izmantotu ES sniegtās priekšrocības.

3.3. 3. pasākums: sūdzības un pārkāpumu pārvaldība – prioritizācija pa nozarēm

Kopienas tiesību efektīvai un iedarbīgai ieviešanai 27 ES dalībvalstīs ir nepieciešams, lai Komisija nosaka skaidras ieviešanas prioritātes. Mērķis ir maksimāli palielināt ieguvumus pilsoņiem un uzņēmumiem. Lai to paveiktu, Komisijai ir jāprioritizē darbs ar pārkāpumiem, kuri visvairāk ietekmē sabiedrības intereses. Komisija nodarbosies arī ar citiem gadījumiem, izmantojot tādus problēmu risināšanas mehānismus kā *SOLVIT* vai *EU PILOT*. Bieži vien tādus gadījumus, kuros būtu noderīga sadarbība ar dalībvalstīm, lai pārliecinātos par faktisko un juridisko situāciju saistībā ar sūdzību, efektīvāk var risināt ar šādu mehānismu palīdzību, tādējādi iedzīvotājam panākot labāku rezultātu. Vajadzības gadījumā tiks izmantotas pārkāpumu procedūras. Savā 2007. gada paziņojumā Komisija noteica vispārīgas prioritātes ar iespēju izstrādāt prioritizācijas kritērijus jebkurai nozarei. Šādā veidā Komisija nodrošinās, ka attiecībā uz visām problēmām tiek nodrošināta paveiktā darba kontrole, novērtējot visticamākos līdzekļus ātru un labu rezultātu panākšanai, vienlaikus paturot tiesības uzsākt oficiālas procedūras par jebkādu Kopienas tiesību pārkāpumu un saglabājot 2002. gada paziņojuma garantijas par attiecībām ar sūdzētājiem[6].

---

[6] COM(2002) 141.

Prioritāšu piemēri, kas sīkāk izskaidroti Komisijas dienestu darba dokumentā par "Stāvokli dažādās nozarēs" (SEC(2008) 2854), ir šādi.

- *Iekšējais tirgus un pakalpojumi* – politikas prioritātēs galvenā uzmanība pievērsta Kopienas tiesību pārkāpumiem, kuru rezultātā (1) ir pārkāptas pamatbrīvības, kas plaši ietekmē iedzīvotāju tiesības, (2) ir apdraudēta nozaru tiesību aktu vispārējā darbība vai pārkāpumi ir saistīti ar būtiskiem juridiskiem precedentiem, vai (3) pārkāpumi, iespējams, atstās nozīmīgu ekonomisku ietekmi uz iekšējo tirgu vai konkrētu tā nozari. Pakalpojumu nozarē darbības galvenā uzmanība tika pievērsta gadījumiem par nepārprotamu diskrimināciju, pamatojoties uz nacionalitāti vai ietekmi uz pakalpojumu sniedzēju kategorijām nozīmīgās nozarēs.

- *Finanšu pakalpojumi* – tādi jautājumi kā ieguldījumu ierobežojumi, kuru pamatā ir valsts drošības apsvērumi vai ietekme uz pensiju shēmām.

- *Nodarbinātības tiesības, darba tiesības, sociālā nodrošināšana un diskriminācijas apkarošana* – gadījumos, kad rodas būtiska ietekme uz iedzīvotājiem, prioritizācija var radīt vislielāko labumu vislielākajam skaitam cilvēku. Tiks piemēroti papildpasākumi, lai palīdzētu iedzīvotājiem rast risinājumus viņu personīgajām problēmām, un vispārējā situācija tiks uzraudzīta nolūkā veikt jebkādu turpmāku atbilstīgu rīcību.

- *Pamattiesības, personu brīva pārvietošanās, imigrācija, patvērums, pilsonība un civiltiesības* – prioritāte arī turpmāk tiks piešķirta problēmām ar plašu ietekmi uz pamattiesībām un brīvu pārvietošanos, kā arī civiltiesību jautājumiem saistībā ar laulībām un vecāku atbildības jautājumiem. Tiks piemēroti papildpasākumi, lai palīdzētu iedzīvotājiem rast risinājumus viņu personīgajām problēmām, un vispārējā situācija tiks uzraudzīta nolūkā veikt jebkādu turpmāku atbilstīgu rīcību.

- *Vide* – līdzīgu individuālu pārkāpumu kopīga risināšana, izmantojot horizontālus gadījumus, piemēram, par atkritumu apsaimniekošanu un gaisa piesārņojumu; lieliem infrastruktūras projektiem, it īpaši tiem, kas saņem Kopienas finansējumu; pārkāpumiem, kuru dēļ iedzīvotāji būtiskā apmērā vai atkārtoti tiek pakļauti tiešam kaitējumam vai tiek nopietni kaitēts viņu dzīves kvalitātei[7].

- *Transports* – pasažieru drošība un darbību drošība, kā arī ilgtspējas politika ar plašu ietekmi.

- *Enerģētika* – darbības, kas būtiski ietekmē cīņu pret klimata pārmaiņām un nodrošina drošas un konkurētspējīgas energoresursu piegādes.

- *Informācijas sabiedrība* – sistemātiskas nozīmes jautājumi par valstu regulatoru darbību, patērētāju aizsardzības jautājumiem (piemēram, Eiropas neatliekamās palīdzības dienesta numurs 112) telekomunikāciju jomā, TV reklāmas noteikumi, nepilngadīgo personu aizsardzība un rasu naida kurināšanas nepieļaušana plašsaziņas līdzekļos, kā arī nediskriminējoša piekļuve publiskā sektora informācijai.

---

[7] Skatīt turpmāk COM(2008) 773.

- *Konkurences politika* – efektīva konkurence tādu rūpniecības nozaru liberalizētā tīklā kā enerģijas tirgi, tostarp nediskriminējoša piekļuve infrastruktūrai un finanšu pakalpojumiem. Līdzekļu atgūšana nelikumīgi piešķirta valsts atbalsta gadījumos.

4. TIESĪBU AKTU MAINĪŠANA, ŅEMOT VĒRĀ PIEREDZI

Acquis turpina attīstīties, ņemot vērā īstenošanas gaitā gūto pieredzi. Ir jāstiprina labāka regulējuma cikls, jāizvēlas vispiemērotākie pasākumi katram problēmu veidam attiecīgajā cikla posmā, nodrošinot, ka informācija par piemērošanu nonāk arī juridiskajā pārskatā.

Dažās jomās, piemēram, cieto daļiņu ietekme uz gaisa piesārņojumu vai atkritumeļļu apstrāde, izmaiņas tiesību aktos var uzlabot mērķus, grozīt būtiskus noteikumus, kavēt īstenošanu vai ieviest lielāku elastību prasībās, reaģējot uz sastaptajām grūtībām. Citās jomās, piemēram, muitas kodeksā, tiek veikti būtiski uzlabojumi, administratīvi vienkāršojumi un uzlabota pārvaldība. Strukturālas grūtības elektroenerģijas un gāzes tirgu atvēršanā ir atrisinātas ar trešo tiesību aktu paketi. Tiesību aktu precizēšana un pārstrādāšana pārtikas un barības marķēšanas un tirdzniecības un augu aizsardzības jomā atrodas dažādos attīstības posmos. Preču brīvas aprites savstarpējas atzīšanas jomā un tādās nozarēs kā automobiļu ražošana un medicīniskās ierīces, farmaceitiskie līdzekļi un kavēti maksājumi ir izstrādāti vai tiek izstrādāti būtiski tiesību akti, īpašu uzmanību pievēršot maziem uzņēmumiem.

5. SECINĀJUMI

Šajā ziņojumā akcentēta vajadzība pēc Komisijas un dalībvalstu nepārtrauktas aktīvas sadarbības, lai nodrošinātu tiesību aktu vispārēju pārvaldību un darbotos kā partneri ar nolūku nodrošināt ātru un efektīvu reakciju uz iedzīvotāju problēmām, kā arī lai novērstu pārkāpumus, kuru nozīmi ir uzsvēris Parlaments. Saskaņota Komisijas un dalībvalstu rīcība, kas pielāgota konkrētām problēmām, dos vislabākos rezultātus. Komisija turpinās būt modra savā darbā ar pārkāpumiem un turpinās cieši sadarboties ar Eiropas Parlamentu, gan ziņojot par jaunumiem Kopienas tiesību piemērošanā, gan apspriežot tos.

Kopienas tiesību efektīvā piemērošanā joprojām jāsastopas ar būtiskām problēmām, piemēram, direktīvu pārlieku novēlotu transponēšanu. Dažās Kopienas tiesību jomās joprojām ir liels skaits iedzīvotāju un uzņēmumu prasību par viņu tiesību pārkāpumiem saskaņā ar Kopienas tiesībām. Nākamajā gadā Komisija īpaši pievērsīsies šādiem pasākumiem:

- risinās direktīvu pārlieku novēlotas transponēšanas problēmu;
- pastiprinās preventīvos pasākumus, tostarp pastāvīgo vajadzību izstrādāt īstenošanas un atbilstības problēmu analīzi ietekmes novērtējumu sagatavošanas laikā;
- uzlabos informēšanu un problēmu neformālu risināšanu iedzīvotāju un uzņēmumu labā; kā arī
- prioritizēs vissvarīgākās lietas un cieši sadarbosies ar dalībvalstīm, lai paātrinātu pārkāpumu novēršanu.